

Slaščice in sladkorna bolezen – da ali ne

Nataša Bratina

Andreja Širca Čampa

NOVO PRAVILO: MANJ JE VEČ

Manjše število obrokov

- 3 pri odraslih, dekletih 14+ in fantih 18+
- do 5 pri otrocih

Zajtrk obvezen za vse

- z njim zapolnimo glikogenske zaloge v jetrih

Zadnji obrok

- Do 17:00 za odrasle, dekleta 14+ in fante 18+
- do 19:00 za otroke

Čas brez hrane

- 12-15 ur

The Influence of Meal Frequency and Timing on Health in Humans: The Role of Fasting.

Paoli A^{1,2}, Tinsley G³, Bianco A⁴, Moro T^{5,6}.

2 to 3 meals daily

Eat breakfast

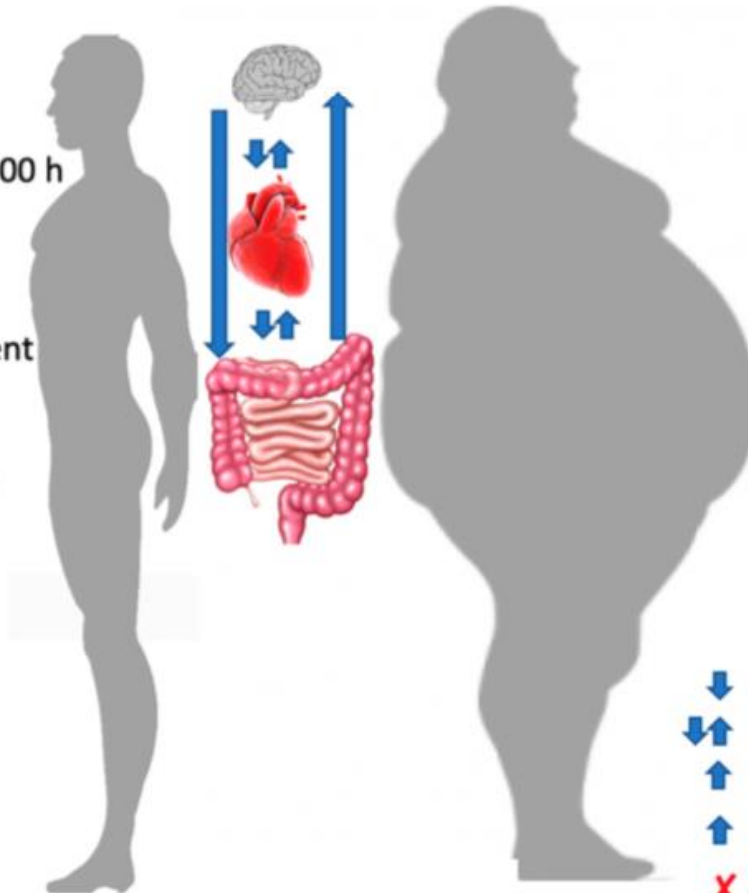
Last meal at 15:00-16:00 h

Avoid late night meal

Increase protein content of meals

12-16 hours of fasting

- ↑ AMPK
- ↑ Insulin sensitivity
- ↓ Total cholesterol
- ↓ Hunger
- ↓ Inflammation
- ✓ Optimized autophagy
- ✓ Improved circadian rhythm

> 6 meals day

Skip breakfast

Last meal late at night

High fat, high sugar diet

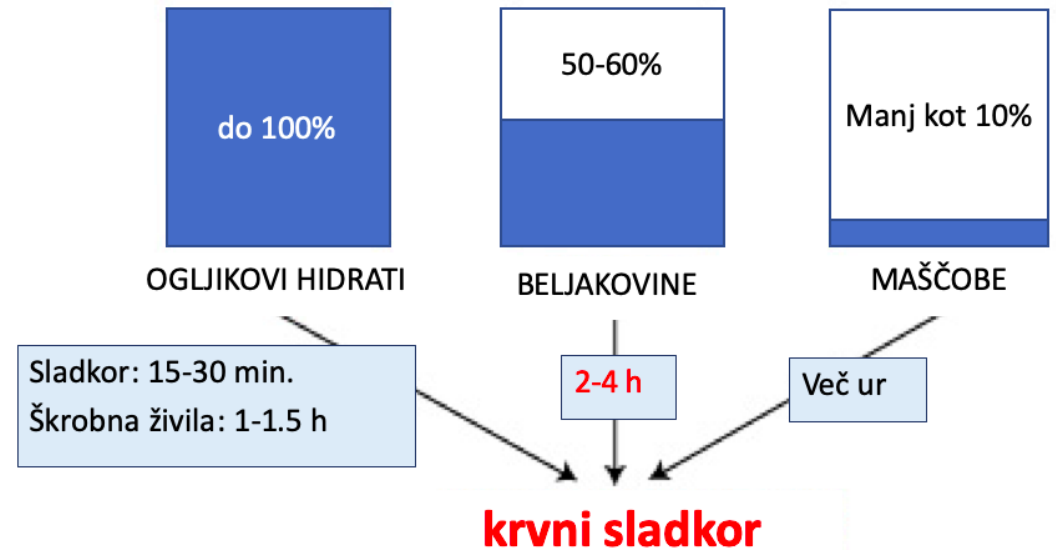
Reduced fasting period

- ↓ Insulin sensitivity
- ↓↑ Total cholesterol
- ↑ Hunger
- ↑ Inflammation
- ✗ Circadian rhythm disruption
- ✗ Microbiota negative changes

PRAVILO: KOMBINIRANJE ŽIVIL

presnova živil v krvni sladkor

MANJ JE VEČ: DRUGI DEL

1. Redna telesna aktivnost

- 10-15 minut visoko intenzivne vadbe / dan (intervalni tek)
- 60 minut zmerno intenzivne vadbe / dan (zmerno hitra hoja, tek,...)

2. Zadostna količina počitka

- 7-8 ur /noč
- odhod v posteljo do 22:00 brez telefona 😊

Zdrav življenjski slog od nas ne
zahteva vrhunskih športnikov in
nam z manj obroki prihrani čas:
za pripravo zdravih obrokov v
domači kuhinji

SPREAD OF SUGAR

Sladice so pomemben sestavni del različnih svetovnih kuhinj in so pogosto povezane s praznično prehrano in praznovanji.

Težave večine slaščic je:

- gre za visoko kalorično hrano
- visoka vsebnost enostavnih sladkorjev,
- visoka vsebnost nasičenih in trans-maščob,
- hranilno revne
- ne spodbujajo sitosti, ustvarjajo večjo lakoto
- ustvarjajo hrepenenje po novem sladkem grižljaju.

Zato industrijsko pripravljene sladice niso primerna izbira

Doma pripravljene sladice vključimo v načrtovanje obrokov tako, da spremenimo njihovo sestavo.

- Takšne sladice vključujejo polnovredna in hranilno bogata živila, hkrati pa sladica ohrani hedonistične značilnosti okusa, teksture in videza.

Zdrave sladice so tiste, ki:

- imajo nizek do zmeren vnos kalorij
- prinašajo nizko glikemično breme
- so hranilno-goste
- vsebujejo nenasičenih maščobe
- imajo višjo vsebnost beljakovin
- so vir prebiotikov in vlaknin
- so enostavne za pripravo

Izbira glavne sestavine

Sladice na osnovi:

- svežega sadja,
- polnozrnatih žitaric,
- stročnic,
- mlečnih izdelkov z nizko vsebnostjo maščob,
- oreščkov in
- zelenjave

Tehnike priprave

sveže presno ,

brez kuhanja,

kuhanje na pari,

pečenje,

praženje,

zamrzovanje

	Izbira živila	Nasvet za izboljšanje hranilne vrednosti in okusa	Primeri sladice
Sladice na osnovi sadja	Citrusi, Ananas Mango Papaja Granatno jabolko Borovnice Maline Jagode Robide Fige Grozdje Šipek Agava Avokado	<ul style="list-style-type: none"> • uporaba različnega sadja • sadje v kockah, ali zdrobljeno • uporaba sadja z vlakninami • povečanje sitosti - uporabite sadje z visoko vsebnostjo vode • kombiniranje sadje -oreščki-jogurt – sir - kakav-temna čokolada • ne uporabljajte sirupov in vložnega sadja 	<ul style="list-style-type: none"> • sadna solata • zamrznjeno gozdje v čokoladi • pečen sladoled • zamrznjen jogurt • čokoladni bravni ali • kolači s sadjem • jabolčni puding • pite z jagodičjem • čokoladne kreme z avokadom

	Izbira živila	Nasvet za izboljšanje hranilne vrednosti in okusa	Primeri sladic
Sladice na osnovi mleka	Jogurt Skuta Posneto mleko Lahki siri	<ul style="list-style-type: none"> • kuhanje na pari, pečenje • kombiniranje melčanih izdelkov z drugimi skupinami živil • dodatek oreščkov, dateljnov • uporaba začimb za izboljšanje okusa 	<ul style="list-style-type: none"> • mlečni puding s svežim sadjem • sadni ali zelenjavni puding • zamrznjen jogurt s sadjem • čokoladna sirna torta s sadjem

	Izbira živila	Nasvet za izboljšanje hranilne vrednosti in okusa	Primeri sladic
Sladice na osnovi kosmičev	Polnozrnata: Moka Kuskus Bulgur Zdrob Riž Čičerka Leča	<ul style="list-style-type: none"> • uporaba polnozrnate moke in zdrobov • ovseni kosmiči brez dodatkov • kuhanje na pari ali pečenje • dodatek oreščkov in dateljnov • uporaba začim za izboljšanje okusa 	<ul style="list-style-type: none"> • Jogurt s sadjem in kosmiči • Polnozrnata zdrobova torta s sadjem in sirom

	Izbira živila	Nasvet za izboljšanje hranilne vrednosti in okusa	Primeri sladic
Sladice na osnovi zelenjave	Buča Kumara Pesa Korenje Sadki krompir Zelena Limona Rabarbara	<ul style="list-style-type: none"> • modificirane in izboljšane tradicionalen sladice • dodatek več vlanin 	<ul style="list-style-type: none"> • Bučkina pita • Puding narejen z buče, korenja. • Korenkova in bučna torta z zelo malo prečiščena moke.

	Izbira živila	Nasvet za izboljšanje hranilne vrednosti in okusa	Primeri sladic
Sladice na osnovi čokolade	Temna čokolada Bela čokolada	<ul style="list-style-type: none"> • dodatek čokolade k sladicam na osnovi mleka in kosmičev • pečenje zamrzovanje • izogibamo se visoko saharoznim sirupom na osnovi čokolade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Čokoladni puding s sadjem. • Zmrznjen ali pečen jogurt s čokolado. • Čokoladna sirna torta s sadjem ali oreščki.

Prebiotiki

- živila bogata s prebiotiki vsebujejo prehranske vlaknine
- inulin in frukto-oligosaharidi in polidekstroza
- sladice na osnovi sadja, polnozrnatih žitaric in jogurta
- fruktooligosaharidi so: rž, pšenica, leča, grah, fižol, breskve, lubenica, kaki

Neenergijska sladila

- uporaba sukraloze, steviozida ali eritritola
- za boljši nadzor nad glikemijo dodatek škroba bogatega z amilozo (koruzni škrob) ali dekstrinom (pšenični škrob)
- Večja uporaba »sladkih« začimb kardamom, cimet, muškadni orešček, žafran, vanilija, ingver, črni, poper, rdeči čili, suho sadje, citrusi, rozine, datlji, oreščki

Velikost porcije

- VELIKOST PORCIJE JE POMEMBNA “MANJ JE VEČ”
uporabljamo manjše posodice, krožnike in tudi manjši pribor.
- SLADICA JE VEDNO DEL OBROKA
- KOLIČINA OH V OBROKU NAJ OSTANE V SKLADU S PRIPROČILI

Juha 15 g OH
Glavna jed 40g OH
Solata 5g OH

60g OH

Juha 15 g OH
Glavna jed ~~40g OH~~ 20g OH
Solata 5g OH
Sladica 20g OH

60g OH

Postrežba

---

10 DROBLJENEC Z JAGODIČEVJEM
12 PANNA COTA
14 SLIVOVA PITA

18 MILLE FEUILLE
20 MINI ČEŠNJEVE PITE
22 ČAŠA MARAKUJA-MALINA
24 JAGODNI TIRAMISU
26 TORTA Z JAGODIČEVJEM
28 VIŠNJEV SLADOLED
30 MALININA PRESNA TORTICA

34 STRJENKA S POMARANČO IN GREIVKVO
36 MANDLJEVI PIŠKOTI
38 ŽEPEK JABI
40 PRESTIGE GANACHE
42 MANDLJEVA PITA

46 ČIPKASTE PRINCESKE
48 HRUŠKOVA PITA
50 LEŠNIKOVA POTICA
52 MINI LIMONINE PITE Z MERINGO
54 TORTA PASJONKA

58 MARELIČNA PITA S PISTACIJO
60 RABARBARIN SLADOLED
62 JABOLČNA PITA

66 TRUFFEL
68 ČOKOLADNI SUFLE
72 ROŽIČEVI PIŠKOTI
74 ČOKOLADNI MUS
76 PEŠČENI PIŠKOTI
78 CREME BRULEE

2020
Nova kuharica